építőiparosok, építőipari gyárak, valamint kereskedők teljes — mintegy 50.000 címet tartalmazó — címtárát nyujtja, úgyhogy *mindenkinek, aki építtet, vagy az építőiparban dolgozik, nélkülözhetetlen.*

A hatalmas munka ára (két kötet egybekötve) 28 pengő, megrendelhető utánvét mellett is, a Vállalkozók Lapja kiadóhivatalában, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 27. Telefon: Teréz 120—69.

KÜLÖNFÉLÉK

Kitüntetés. A finn erdészeti egyesület dr. *Fehér* Dániel főiskolai rendes tanárt, a soproni növénytani intézet vezetőjét tiszteletbeli levelezőtagjául választotta.

Amikor őszinte örömmel köszöntjük szaktársunkat és úgyis mint lapunk munkatársát, készséggel rögzítjük meg lapunkban ezt az eseményt, amelyet azonkívül, hogy dr. *Fehér* Dánielt személyében tüntette ki, egyben, mint a rokon finn szaktársak őszinte ragaszkodását könyvelünk el.

Legközelebbi lapszámunk augusztus hó 1-én jelenik meg

A nyári idényben folytatott eddigi gyakorlathoz képest az „Erdészeti Lapok" VII. és VIII-ik, júliusi és augusztusi lapszámát együttesen augusztus hó 1-én fogjuk megjelentetni, miért is kérjük t. Olvasóinkat, hogy ezt a körülményt esetleges hirdetések közzétételénél már előre mérlegelni szíveskedjenek.

A vad vasúti szállítási díjai. Főiskolánk két ízben kapott 3—3 darab őzet ajándékba, első ízben ifj. gróf *Esterházy* László sárosdi, másodízben gróf *Károlyi* Imre nagymágócsi uradalmából. Az első szállítmány vasuti díja 300.000 korona körül volt, a másodiké ellenben 205 pengő körül. Utána járva a feltünő különbségnek, megtudtam, hogy az erre vonatkozó díjszabás X. fejezetének „különleges határozmányai"-ban a következő előírás foglaltatik:

A díj megállapítandó: „ha a szállítmányhoz külön kocsi nem szükséges, a ketrecekben, ládákban vagy efféle tartályokban szállított apró vadnál és szárnyasoknál a tényleges súly után, vadállatoknál és egyéb vadaknál a tényleges súly, de legalább 1200 (egyezerkettőszáz) kilogramm után".

Ennek az előírásnak fejében az összesen 180 kg. súlyú három darab őz viteldíja 1200 kg. után lett megállapítva.

Személyesen eljártam az érdekelt két vasutnál, a MÁV és GySEV-nél, készséggel honorálták illetékes helyen a díj megállapítás-

sal szemben emelt kifogásaimat és az írásban beadott reklamálásra kilátásba helyezték a túlfizetés megtérítését.

Mivel azonban ez az ügy nemcsak a főiskolát érinti, hanem általános érdekkel bir, a tanszékem részéről, mint a vadászati érdekek hivatalos őre, az Államvasutak figyelmét felhívtam arra, hogy a díjszabásnak idevonatkozó intézkedései egyrészt nem szabatosak, másrészt a vadtenyésztésnek érdekeit sértik, mivel az élő vadnak szállítását mértéken s méltányosságon felül terhelik.

Rámutattam arra, hogy az „apró vad" kifejezés itt nincs helyén, mert — eltekintve az őztől, amely némileg vitás, de túlnyomó részben a nagyvadhoz számítjuk — pl. a muflon, a vaddisznónak malaca, a medvebocs nem tartozik az apró vadhoz, pedig súlya ládástul 40—60, kg. körül van; az 1200 kg. után való felszámítás itt 20—30-szoros többletet jelentene. Nem helyes a „vadállatok és egyéb vadak" kifejezés sem. (Megjegyzem, hogy a „vadállatok" szót én az állatseregletek vagy állatkertek lakósaira értelmeztem, csak utóbb tudtam meg, hogy a „ragadozó vad" értendő ez alatt.)

Az illetékes MÁV ügyosztályban a legnagyobb mérvü előzékenységre, méltányosságra és megértésre találtam. *Udvarhelyi* Kálmán főfelügyelő úr, a díjszabási osztály főnöke többszöri levélváltás után, amelynek már legelején jelezte, hogy kész a szövegnek megfelelő változtatására és hálás köszönettel fogadja a figyelmeztetést, szóbeli tárgyalásra kért fel, hogy a díjszabás vasuttechnikai követelményeit összhangba hozhassuk a vadtenyésztés érdekeivel.

A tárgyalás során a következő szövegezést javasoltam:

„A szállítási díj megállapítandó: Ha a szállítmányhoz külön vasuti kocsi nem szükséges, a ketrecekben, ládákban vagy efféle tartályokban szállított kisebb vadnál — mint nyúl, őz, muflon, zerge, borz, vidra, róka, farkas, vaddisznó malaca, medvebocs és mindennemű szárnyas vad — a tényleges bruttósúly után; ennél nagyobb vadnál — mint bölény, szarvas, dámvad, vaddisznó, medve — a tényleges súly, de legalább 800 (nyolcszáz) kg. súly után.

A ragadozó vad — menyétfélék, görény, nyest, nyuszt, róka, vadmacska, vidra, valamint a borz, továbbá a farkas, hiúz és medve csak belülről vaspléhvel burkolt, ill. a szelelő nyílásokon megfelelő sűrű drótháló val borított ládákban vagy vasketrecekben szállítható.

Ezt a javaslatot a főfelügyelő úr elfogadta a további tárgyalás alapjául, természetesen a díjszabási állandó bizottság hozzájárulásának fenntartásával.

A javaslatnál engemet egyrészt az a meggondolás vezetett, hogy a kisebb testű és csekélyebb súllyal biró vadnál tisztán csak a tényleges súly képezhesse a díjszabás alapját, a nagytestű és nehéz vadnál is szükségesnek tartom az 1200 kg. minimum leszállítását, mert — kivéve a bölényt — minden vad messze elmarad a fenti súlytól.

Nem szabad irányadónak venni a szarvasmarha szállításának díjszabását, mert pl. egy 250 gk-os tehén vagy ökör ugyancsak nyesz-

lett állat, ellenben a szarvasnál és a medvénél már ritkaság a 250 kg.; ezeknél ládával együtt kb. 350—400 kg-ra mehet maximálisan a súly, aminek háromszorosa már túlnagy terhet jelent, még a kétszeresét is sokallom. A vasut részéről azonban figyelmeztettek, hogy a nagyméretű és nehéz láda a szállítás szempontjából nem kivánatos alak és az élő vad szállítása sok gondot és figyelmet követel; éppen ezért erre való tekintettel elfogadható bizonyos minimális súly kikötése; ha több darab vad kerül egy szállítólevélen szállításra, akkor a súly már megközelíti vagy eléri a felszámított minimumot. Az egyes darabnak szállítása eszerint sokkal drágább, mint több darabé.

A ragadozók szállításánál különleges követelmények helyükön vannak, mivel azok esetleges kiszabadulása súlyosabb következményekkel járhat, ennek a ládának megfelelő biztos kivitelével kell elejét vennünk, nem pedig a díjszabás emelésével.

A tapasztalt megértés és jóindulat alapján biztosra veszem, hog az új díjszabás lényegesen enyhülni fog és annak ma tényleg meglevő anomáliája ki lesz küszöbölve. *Róth Gyula.*

Fabehozatalunk és kivitelünk 1926-ban. Újra elfutott felettünk egy esztendő s előttünk fekszik ismét a Központi Statisztikai Hivatal kimutatása elmult évi külkereskedelmünk faforgalmáról.

A mérleg rosszabbodott, évről-évre több pénz megy ki az országból fáért.

1926. évi fabehozatalunk az egyes országokból a következő:

	Románia	Cseh-Szlovákia	Jugoszlávia	Ausztria	Lengyelország	Egyéb ország*	Összesen
	10 tonnás waggontétel						
Tűzifa	101.484	53.186	10.718	1.751	10	—	167.149
Faszén	1.730	2.335	666	—	—	185	4.916
Bányafa	2.749	8.327	—	990	—	400	12.466
Lombgömbfa	—	454	2.340	200	—	161	3,155
Fenyőgömbfa	1.197	14.907	—	1.300	—	514	17.918
Bárdolt lombfa	—	154	37	—	—	14	205
„ fenyőfa	3.838	2.207	2.224	2.000	566	–	10.835
Fűrészelt lombfa	734	422	346	51	—	—	1.553
„ fenyőfa	17.405	15 918	3.283	4.730	3.887	—	45.223
Vasúti talpfa	—	378	2.515	—	—	79	2.972
Kádárfa	57	35	80	15	33	—	220
Hegyezett karó	120	585	20	16	15	—	756
Zsindely	10	67	—	9	65	—	151
Bognárfa	22	99	3	11	—	—	135
Apróbb választékok	27	23	—	49	—	69	168
Összesen:	129 373	99.097	22.232	11.122	4 576	1.422	267.822

Az 1925. évivel összehasonlítva azt tapasztaljuk, hogy fabehozatalunk egy év alatt 41.000 vagonnal növekedett. Ha azonban tekin-

tetbe vesszük az elmult évek eredményeinek ingadozását — 1924-ben 19.000 vagonnal több jött be, mint 1925-ben — úgy importunk lényeges emelkedését csak úgy 20.000 vagon körül becsülhetjük.

Tüzifából az idén 24.000 vagonnal többet hoztunk be, tavaly viszont 30.000 vagonnal kevesebbet, mint az előző évben, úgy hogy 1926. évi tűzifaimportunk még mindig alatta marad 6000 vagonnal az 1924. évinek. Az 1923. év a számok tanusága szerint még nem tekinthető normálisnak.

Tekintetbe véve, hogy a tűzifának éppen az újesztendő körüli hónapokban van a szezonja, az egyes naptári években könnyen képzelhető el nagyobb ingadozás is anélkül, hogy abból bármilyen következtetést lehetne levonni.

Tűzifa importunk egyelőre tehát nagy általánosságban stagnálónak tekinthető s megállapítható, hogy szükségletünk vagy elérte már az új viszonyok elrendeződésével a nyugvópontot, vagy pedig lassú emelkedésével lépést tud tartani a hazai termelés.

Itt ismét beleütközünk abba a többször felpanaszolt sajnálatos körülménybe, hogy belföldi faforgalmunkról, termelésünkről, fogyasztásunkról nincsenek hivatalos statisztikai adataink.

Műfaválasztékokban általában kisebb-nagyobb emelkedést mutat az import, mely legszembeötlőbb a bárdolt és fűrészelt fenyőben. E két tételnél együtt 19.400 vagon az emelkedés a multévivel szemben. Ha súlyos tétel is pénzben ez a kiadástöbblet, egyúttal örvendetes jelenség is, mert gazdasági életünk konszolidációját, az általános építkezések megindulását s az ipari tevékenység fokozódását jelzi.

7500 vagonnal — az 1925. évi import 72 százalékával! — csökkent a behozatal a vasúti talpfában, mivel a MÁV az elmúlt évben faszükséglete jórészét belföldön szerezte be.

Súlyos bizonyíték ez a mellett, hogy hazai talpfatermelésünket, — mely ki tudja az igényeket elégíteni — minden körülmények között támogatni kell s egy eredménnyel kecsegtető termelési ág hitelét nem szabad sem kétesértékű betontalpkísérletekkel, sem pedig szőrszálhasogató és lehetetlen átvételi eljárásokkal veszélyeztetni.

Kismértékben csökkent a zsindely, kádárfa és bognárfabehozatal is, egyebekben az egész vonalon emelkedő a tendencia.

Egész fabehozatalunk értéke a hivatalos becslés szerint 96 millió aranykorona.

Érdekes tanulmány vizsgálni, hogy faimportunknak hány százaléka származott az egyes országokból. E kérdésre az alábbi kimutatás felel:

	1924-ben	1925-ben	1926-ban
Romániából	67 százalék	60 százalék	48 százalék
Csehszlovákiából	20 „	29 „	37 „
Jugoszláviából	11 „	6 „	8 „
Ausztriából	2 „	4 „	4 „

	1924-ben	1925-ben	1926-ban
Lengyelországból	— százalék	— százalék	2 százalék
Egyéb orsz.-ból	— „	1 „	1 „

Faellátásunkban még most is Romániáé a vezetőszerep, de — mint látható — évről-évre hátrább szorul, s helyette a felvidéki csehszlovák fa nyer jelentőségben.

A lei áringadozása és magas állása, melyből az erdélyi kereskedők nem akarják levonni a konzekvenciát, a román vasutak lerongyolódása és megbízhatatlansága erősen kezdik már éreztetni hatásukat. Galacon keresztül a tenger felé irányuló kivitelük is erősen csökken, úgy látszik a balkáni gazdálkodás kezdi megbosszulni magát.

A tért, amit Románia veszít a magyar piacon, jórészben Csehszlovákia foglalja el s újabban Lengyelországból is kapunk nagyobb fenyőszállítmányokat.

Az importált műfaanyagnak 46 százaléka Csehszlovákiából jön, s csak 28 százaléka Romániából, e téren tehát a felvidéki fa fölényesen vezet, míg a román szállítmányok nagy százalékát a csekélyebb értékű tüzifa teszi. Ez is a csehszlovák import növekvő jelentőségét bizonyítja.

Az óriási tételt jelentő behozatallal szemben kivitelünk minimális. Számszerű adatai a következők:

	Cseh-Szlovákia	Jugo-szlávia	Ausztria	Egyéb ország	Összesen
	10 tonnás waggontétel				
Tűzifa	2	4	134	—	140
Lombgömbfa	406	214	229	87	936
Fenyőgömbfa	—	—	134	—	134
Bárdolt fenyőfa	—	—	2	—	2
Fűrészelt lomb és fenyőfa	42	4	368	516	930
Kádárfa	—	—	21	37	58
Hegyezett karó	—	11	85	—	96
Apróbb választékok	9	2	5	4	20
Összesen:	459	235	978	644	2.316

Fakivitelünk 500 vagonnal csökkent az 1925. évivel szemben. Az egész kivitel értéke a Statisztikai Hivatal szerint 2 millió aranykorona. Abszolute jelentéktelen összeg az államháztartásban s óriási fabehozatalunk mellett szóba sem jöhet.

Nagyobb tétellel csak a lombgömbfa és a fűrészelt fa szerepel, melyből 850 vagont tesz ki a lombfaanyag. Főbb fogyasztóink a szomszédos államok: Ausztria, Csehszlovákia, Jugoszlávia, (Románia nem), az értékesebb faanyagból azonban kisebb tételeket Németországba, Olaszországba, Svájcba, Spanyolországba s egyéb távolabbi országokba is exportáltunk.

Fabehozatalunk s kivitelünk mérlege tehát kb. 94 millió aranykoronával passzív. Eme óriási tehertől megszabadulni csak egy mód van: visszaszerezni minél előbb az elveszett magyar erdőségeket! *Tóth Bódog.*

Felhívás az Államerdészeti Tisztviselők Gyermekeinek Nevelését Segélyező Alapból az 1926/27. tanévben kiosztható segélyek ügyében. A m. kir. földmívelésügyi minisztérium szolgálati ügyköréhez tartozó államrendészeti tisztviselők gyermeknevelési segélyei az 1927/28. tanévre 1927. évi augusztus havában kerülnek kiosztásra.

Segélyben részesülhetnek az állami erdészetnél alkalmazott tényleges szolgálatban álló, nyugdíjazott és elhalt tisztviselőknek mindkét nembeli gyermekei, illetőleg árvái, ha az alább felsorolt belföldi intézetek valamelyikének rendes tanulói közé az 1927/28. tanévre felvétettek, továbbá, ha a tanulmányi előmenetelt igazoló bizonyítványaikban kitüntetett összes osztályzatuknak legalább fele kitünő, jeles, igen jó vagy jó.

Elégtelen osztályzat a segélyezést kizárja.

Tornából, énekből, valamint az egyes nem kötelező tantárgyakból nyert osztályzat az igényjogosultság megállapításánál nem jön számításba.

A kérvényhez a folyamodás időpontját közvetlenül megelőző tanévről szóló iskolai végbizonyítványt kell csatolni, kivéve azt az esetet, ha a gyermek erről a tanévről ily bizonyítványt a saját hibáján kívül nem kaphatott, amely esetben kellő megokolással a még előbbi évi iskolai végbizonyítványt kell csatolni.

Azok a tanintézetek, melyeknek rendes tanulói a „Szabályzat 21. §-a“ szerint segélyben részesíthetők, a következők:

A) Fiúgyermekek részére:

1. az erdőmérnöki főiskola, ,2. gimnáziumok, 3. reáliskolák, 4. a felsőkereskedelmi iskolák, 5. tanítóképzők, 6. felső ipariskolák, 7. polgári iskolák, 8. tejipari szakiskolák és 9. földmívesiskolák.

B) Leánygyermekek részére:

1. leánygimnáziumok, 2. országos magyar iparművészeti iskola, 3. tanítónő-óvónő és nevelőképzők, 4. női kereskedelmi tanfolyam, 5. felső női ipariskola, 6. felső leányiskolák és 7. polgári leányiskolák.

C) Mindkét nembeli gyermekek részére:

1. az elemi iskolák azzal a korlátozással, hogy a fiúgyermekek és az I—IV. osztályba járó leánygyermekek segélyben csak akkor részesülhetnek, ha megfelelő helybeli tanintézet hiányában házon kívül másutt kénytelenek tanulni. Atyátlan-anyátlan árvák minden esetben szülői házon kívüli tanulóknak tekintetnek.

2. Siketnémák, vakok stb. oktatására szolgáló gyógypedagógiai intézetek és pedig tekintet nélkül a gyermek életkorára és előképzettségére.

A segélyezés iránt benyutott kérvényekben okvetlenül ki kell tüntetni: *a folyamodó évi fizetését, illetőleg nyugdíját,* összes ellátatlan *gyermekeinek számát* és korát, *a tanintézetet,* melyet látogatni fognak, az esetleg élvezett ösztöndíj, vagy más ilynemű állandó segély összegét; s a kérvényhez csatolni kell az összes gyermekek legutolsó iskolai bizonyítványait, nemkülönben *a szülők vagyoni állásáról szóló hatósági bizonyítványt,* illetőleg atyátlan-anyátlan árváknál az árvaszék igazolványát.

Amennyiben a kérvényekhez *a szükséges iskolai bizonyítványok,* vagy egyéb okiratok *valamely körülmény miatt egyidejűleg csatolhatók nem volnának,* a kérvényt az alább kitűzött határidőre iskolai bizonyítvány stb. nélkül is *feltétlenül* be kell nyujtani és az iskolai bizonyítványt annak elnyerése után pótlólag bemutatni.

A *bélyegtelen* kérvények „Az államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyző alap intézőbizottságához" (Budapest, V., Országház-tér 11. szám, III. emelet 308. ajtó) címezve, továbbítás céljából a lakóhelyükön lévő, vagy az ehhez legközelebb fekvő valamelyik állami erdészeti hatóságnak adandók át, vagy esetleg közvetlenül postán küldendők el, de mindenesetre oly időpontban, hogy a kérvény legkésőbb július hó 8-án Budapesten rendeltetési helyén legyen.

Felhívás a dendrológia barátaihoz! Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület kebelében dendrológiai szakosztály alakult. A szakosztály célja: mindennemű lomb- és tűlevelű fásnövény — beleértve a Magyarországon erdészeti szempontból is érdekes külföldi fafajok — tanulmányozása, megfigyelése, úgy gazdasági, mint díszítési szempontból való hasznavehetőségük és értékük megállapítása, azok ismeretének terjesztése és a szakosztály tagjai számára az ügykörébe tartozó növények megszerzésének előmozdítása és megkönnyítése.

Ebből a célból a szakosztály felkutatja és jegyzékbe foglalja az ország területén előforduló, dendrológiai szempontból

érdeklődésre érdemes ültetvényeket, sőt egyes érdekesebb példányokat is, legyenek azok akár magán-, akár közterületen, de számontartja a külföldön lévő érdekességeket is. Havonkint ülést tart, ezeken az üléseken folyó ügyek mellett előadások, bemutatások és rövidebb közlések útján alkalmat nyujt tagjainak tapasztalataik, megfigyeléseik közlésére és ismereteik kiegészítésére. A tagok között kialakulandó mag- és növény-csereakciók nagyban előmozdíthatják az érdekesebb, értékesebb és ritkább fajok megszerzését és terjesztését.

Felhívjuk tehát csatlakozásra mindazokat, akik akár mint botanikai, kertészeti és erdészeti szakemberek, akár mint kert-, növény- és erdőkedvelők részt kívánnak venni a hazánkban most már ezen az eddig elhanyagolt téren is meginduló kultúrmunkában, amely téren a külföldön már régen nagy és eredményes munka folyik (a németországi dendrológiai egyesületnek 7000 tagja van), hogy így a ma külön-külön szertehulló, nyomtalanul veszendőbe menő megfigyelések és tapasztalatok egységes tudássá legyenek tömöríthetők és közkinccsé váljanak.

Tagdíj: 10 pengő. A szakosztály élén gróf Ambrózy Lajos rendkívüli követ, meghatalmazott miniszter áll.

Adomány. Vitéz *Rhédey* László okl. erdőmérnök (Vizvár, Somogy megye) a m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola menzája részére 40 pengőt adományozott.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK
az erdészeti szolgálat köréből

A magyar királyi földmívelésügyi miniszter előterjesztésére az állami erdőmérnökök személyzeti létszámában *Béky Albert* és *Földváry Miksa* főerdőtanácsosoknak a miniszteri tanácsosi címet adományozom.

Kelt Budapesten, 1927. évi április hó 30 napján. *Horthy* s. k. *Mayer* s.k.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter úr a kopár és futóhomokos területek fásításánál szerzett érdemeiért *Sárközy Imre* földbirtokos, nagybajomi lakosnak elismerését fejezte ki.
